

Pöytäkirja 5/2024
31.10.2024

1/4

Suomen ILO-neuvottelukunnan kokous

Aika	torstai 31.10.2024 klo 13.00
Paikka	Teams
Läsnä	Kantanen Päivi, TEM, pj. Pekuri Hanna-Mari, STM Wilska Kent, UM Saloheimo Mira, STM Mikkonen Tanja, VM Antikainen Johanna, KT Miettinen Katja, EK Mäkelä Albert, SY Ilveskivi Paula, SAK Ristelä Pekka, SAK Kannisto Miia, Akava Kirvesniemi Ville, STTK Rajamäki Riku, STM Peltola Katja, TEM Matikainen Erja, TEM, siht.

1 Kokouksen avaus ja pöytäkirjojen hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja ilmoitti, että mahdolliset huomiot kutsun liitteenä jaettuihin neuvottelukunnan ja sopimusjaoston pöytäkirjoihin toivotaan lähiaikoina.

2 Tulevat neuvottelukunnan ja sopimusjaoston jäsenmuutokset ym.

Todettiin, että STM:n jäsenmuutosesitys, Henna Huhtamäen tilalle Mira Saloheimo, on tullut ja että EK selvittää Nora Wetterstrandin tilalle esitettävää jäsentä. Geneven edustuston edustajana toimineen Anna Vitien tilalla on Markus Heydemann. Hän osallistuu UM:n kannalta asioiden käsittelyyn, erityisesti maatapaukset, Ukrainan, Palestiinan ja Gazan tilanne ja YK:n järjestelmän kehittämistoimet ja vaikutukset ILO:n kannalta.

3 ILO:n hallintoneuvoston kokous ([GB 352nd](#)) 28.10. – 7.11.2024 ja käsiteltävät asiat ([linkki](#))

- Ohjelma ja budjetti (PFA)
- Institutionaalinen osio (INS)
- Poliittikkasektori (POL)
- Oikeudellinen osio (LILS)

PFA-osiossa käsiteltiin strategista suunnitelmaa vuosille 2026-2029, ohjelman ja budjetin valmistelua vuosille 2026-2027 sekä ILO:n toiminnan arvioita ja suosituksia toiminnan kehittämiseksi. Osallisuuden edistäminen, työllisyys ja ihmisarvoisen työn edistäminen on keskeistä. Arvioinneissa korostettiin riittävän tilastopohjan kehittämistä tulosten arvioimiseksi ja siihen tarvittavia resursseja. ILO:n kehitysyhteistyöhön tarvitaan parannuksia (JIUn arvion johdosta), mm. parempi visio ja implementointi maatasolla.

ILO:n työn kannalta koherenssin edistäminen on keskeistä ja tulevaan ohjelmaan ja budjettiin esitetään tuloksiin kahta politiikkakoherenssia tukevaa tulostavoitetta (output). Kiista syrjinnän torjumiseksi käytettävistä kielestä ja ILO:n työstä asiassa jatkuu. Osa jäsenmaista katsoo, että "sexual orientation and gender identity" eli SOGI, vuonna 2023 työkonferenssissa äänestyksen jälkeen hyväksytty kieli, ei kuvasta yhteistä näkemystä. Ongelmana tässä on myös ILO:n paperin alaviite 113, jossa viitataan yksinomaan hallitusryhmän neuvotteluihin asiasta mainitsematta kolmikantaa. PFA-osioista lausuu teollistuneiden maiden IMEC-ryhmä ja EU vain täydentäen.

Hallintoneuvoston työn kehittäminen ja demokratisointi ovat isoja ja vaikeita aiheita asialistalla. Hallintoneuvoston toiminnan kehittäminen on keskeistä ja pitkäaikainen kysymys erityisesti Afrikan ryhmälle. [ILO:n perussäännön muutoksen 1986](#) on ratifioinut 127 jäsenvaltiota ILO:n hallinnon demokratisoimiseksi. Kaikki Afrikan maat (54) ovat ratifioineet muutoksen, jonka voimaantuloon tarvitaan vielä kolmen pysyvän jäsenen ratifiointi. Pysyviä jäseniä on 10, joista vain Intia ja Italia ovat ratifioineet muutoksen. Brasilia, Kiina, Ranska, Saksa, Japani, Venäjä, USA ja UK eivät ole vielä ratifioineet ja ainoastaan Brasilia olisi etenemässä asiassa. Afrikan edustajien mukaan ILO:n hallintoneuvosto ja sen kokoonpano ei heijasta nyky maailmaa, koska jäsenmäärä on kolminkertaistunut sääntöjen laatimisen jälkeen. Muutoksen voimaantulo poistaisi mm. pysyvien jäsenten aseman.

Kokouksessa on esillä ILO:n toimiston paperi mahdollisista kehittämissunnista:

- pidetään tilanne ennallaan (ILO edistää muutoksen ratifiointia),
- käytännönläheinen lähestymistapa (practical approach) eli annettaisiin väliaikaisesti hallintoneuvoston varajäsenille äänestys oikeus kunkin uuden hallintoneuvoston päätöksellä (kaksinkertaistaisi äänestävien jäsenten määrän nykyisestä 56 jäsenestä 122 jäseneseen muuttamatta nykyisten 10 pysyvän jäsenen asemaa) tai
- muutetaan ILO:n perussääntöä (vaikutukset jo muutoksen ratifioineiden asemaan).

Työnantajapuoli katsoo tilanteen ILO:n poliittiseksi kriisiksi. Työntekijäpuoli on avoin käytännönläheiselle tavalle ja on tukenut alusta alkaen perussäännön muutosta. Useilla ryhmillä on huolia hahmotellun käytännönläheisen tavan oikeudellisesta kestävydestä ja päätös asiasta vaatisi lähes yksimielisyyttä. ILO:n oikeudelliset näkemykset vaihtoehtoihin on kuvattu paperissa. ILO:n uusi oikeudellinen neuvonantaja Tomi Kohiyama arvioi käytännönläheisen tavan olevan mahdollinen ilman sääntömuutosta.

Päätettävänä ovat myös kolmikantaisen työryhmän valmistelemaat viestit vuoden 2025 sosiaaliseen huippukokoukseen. Asia on esillä ns. Committee of the Whole -kokoonpanossa ja sen jälkeen viestit hyväksytään

hallintoneuvostossa. Keskeiset viestit jatkavat Kööpenhaminan huippukokouksen viestejä sosiaalisesta kehityksestä: 1) köyhyyden poistaminen, 2) täystyöllisyys ja ihmisarvoinen työ kaikille sekä 3) sosiaalinen osallisuus sekä näiden alla tarvittavat käytännön toimet.

Agendalla on paljon maatapauksia jatkumona aikaisemmille käsittelyille niiden edistymisestä (Venezuela, Nicaragua, Myanmar, Bangladesh sekä Ukrainan, Palestiinan ja Gazan ja Libanonin tilanne). Lisäksi esillä on Palestiinan status osallistua ILO:n kokouksiin. Myanmarin suhteen pohdittavana ovat oikein kohdennettavat jatkotoimet, jotta kansalaisten, työntekijöiden ja yritysten toimeentulo ei vaarantuisi.

Tulevista konferenssi aiheista käydään ohjaava keskustelu. Vuoden 2026 työkonferenssin yleiskeskusteluaihe on päättämättä. [ILO:n asiakirjassa](#) on esitetty hyvin tulevat aiheet ja teemat, joita on käsitelty ja joiden vaihtoehtoista valinta tehdään (s. 36). Päätöksenteko tästä siirtyi hallintoneuvoston toiselle viikolle.

LILS-osiossa käsitellään ehdotusta Myanmarin työntekijä- ja työnantaja-järjestöjen osallistumismahdollisuudesta ILO:n työkonferenssiin ja kokouksiin. YK:n yleisistunto ei ole tehnyt päätöstä Myanmarin osalta kahdesta kilpailevasta akkreditoinnista (toinen on sotilasjunta). Tämä on lykännyt ILO:n päätöstä, ja kolmikantaista edustusta ei ole voitu akkreditoida työkonferenssiin. Työkonferenssin ns. credentials committee suosittelee hallintoneuvostolle asian selvittämistä.

Agendalla ovat ns. SRM-työryhmän johtopäätökset arvioitujen instrumenttien ajantasaisuudesta. Prosessin tarkoituksen on pitää ILO:n sopimukset ajantasaisina ja kumota tarvittaessa vanhoja sopimuksia. Syyskuun työryhmäkokouksessa oli ristiriitoja. Työnantajapuolen mukaan eri ryhmien näkemykset eivät näy tasapuolisesti ja työntekijäpuolen suhteen asioiden edistämisen hitaus sääntelyaukkojen osalta vaikuttaa halukkuuteen sitoutua kumoamaan ILO:n vanhoja standardeja.

Agendalla on myös raportointien yksinkertaistaminen ja teemoittainen raportointi instrumenteista sekä arvio kansainvälisissä työstandardeissa käytetyn kielen sopimattomuudesta nykyajan vaatimuksiin ja se, miten tehtyä arviota tulisi viedä eteenpäin esimerkiksi julkilausumalla.

4 Työkonferenssin seuranta - Biologiset vaarat, ILO:n DL 14.11.2024

Raporttiluonnos oli esillä sopimusjaostossa 24.10.2024. Sitä on tarkennettu sen keskustelun perusteella. Riku Rajamäki toi esiin kansallisia ja EU-maiden näkökohtia asian valmistelusta. Itävalta on ollut aktiivinen asian käsittelyssä. EU-koordinaatiossa on moniammatillisuutta, työsuojelun kannalta on hyvää riskien määritelmät (riskin todennäköisyys ja vakavuus) ja asiasisältö on sen yksityiskohtaisuuden johdosta ymmärrettävämpi. Suomen ja EU:n kanta on sopimus ja täydentävä suositus, vaikka EU:n sisällä kannat eroavat. Asiaa käsitellään vielä STM:ssä. Kutsun liitteenä olleeseen Suomen vastausluonnokseen toivotaan kommentit pe 8.11.2024 klo 12.00 mennessä. Järjestöjen lausumat ovat käännettävänä ja ILO:n DL on 14.11.2024.

5 ILO:n lakko-oikeusasia

Kansainvälisen tuomioistuimen käsittelytilanteesta puheenjohtaja totesi, että Pohjoismaista Norja on kommentoinut ja että Englanti on vetänyt kommenttinsa pois. Ilveskivi arvioi tilanteen liittyvän hallituksen vaihdok-

seen. Ulkoministeriötä on mahdollisesti informoitu asiaan annetuista lausunnosta. Tuomioistuimen neuvoa antava lausunto saataneen aikaisintaan vuoden 2025 alussa.

- 6 ILO:n kirjeet Suomelle Puheenjohtaja selvitti ILO:n keväällä lähettämän "urgent intervention" kirjeen ja siihen liittyen raportointisyklin aikaistamisen tilannetta. Edelliseen pöytäkirjaan kirjatun katsauksen jälkeen SAK on kirjelmöinyt ILOlle raportointisyklin aikaistamiseksi. Puheenjohtaja on vastannut ILO:n tiedoksi lähettämään kirjeeseen, ettei täydennettävää jo annettuihin tietoihin ole. ILO:n kirjeestä ilmenevät perusteet raportointisyklin aikaistamiseksi, kuten mm. yleissopimuksen pysyvä rikkominen. Asiantuntijakomitea arvioi syklin muuttamistarpeen. Se on kokoontunut ennen hallinto-neuvostoa. Jotain tilannetietoa saataneen vuoden 2025 alussa.
- 7 ILO:n sopimusasiat - Yleissopimuksen C102 ratifointiselvitys
Asiasta järjestetään tarkempi sopimusjaoston käsittely ja se tuodaan neuvottelukuntaan vuoden 2025 alkupuolella.
- Lausunnonlehdessä R205: Suositus työllisyydestä ja ihmisarvoisesta työstä rauhan ja selviytymiskyvyn edistämiseksi, ILO:n DL 28.2.2025
Pyyntönsä tarkoituksenmukaista jakelua selvitetään vielä raportoinnin helpottamiseksi.
- MLC-muutosten ratifointiasetus ennen 23.12.2024
- Sopimuksen C191 ratifoinnin selvittäminen (ei aloitettu)
- 8 Muut asiat Puheenjohtaja totesi tiedoksi
- ILO-neuvottelukunnan ym. pöytäkirjat, [hankeikkuna](#)
- ILO:n julkaisulinkit ym. lisätty [TEM-ILO-sivu](#)
- Tulevat ILO-kokoukset:
26–28.11.2024, Third meeting of the Joint ILO–IMO Tripartite Working Group to identify and address seafarers' issues and the human element, LVM osallistunee (myöhemmin vahvistunut: Aino-Maija Alstela, Traficom)
- 9 Seuraavat kokoukset Päätettiin varata sekä sopimusjaoston että neuvottelukunnan kokousajaksi alustavasti ma 10.2.2025 aikaväli klo 10.30-13.00. Kokousaikoja täsmennetään myöhemmin. Aiheena ovat mm. lausunto suosituksesta 205 ja C102 ratifointiselvitysmuistio.
- 10 Kokouksen päättäminen Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 13.45.
- Puheenjohtaja Päivi Kantanen
- Sihteeri Erja Matikainen
- Jakelu Neuvottelukunnan jäsenet ym
- Tiedoksi Jan Hjelt, TEM
Kimmo Ruth, TEM
Nico Steiner, TEM